Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Bedřich Münzberger, architekt

Bedřich (Friedrich) Münzberger (1846—1928) byl český architekt tvořící ve třech stylech: historismu, secesi i konstruktivismu. Přestože za sebou zanechal nejen v Praze řadu významných staveb, byl dlouho neprávem pozapomenut.

Narodil se v Karlíně jako nejstarší ze sedmi dětí. Po studiích na Akademickém gymnáziu, německé technice a pražské Akademii se dvěma společníky založil stavební družstvo.

Navrhl řadu pražských staveb – od obřadní síně Nového židovského hřbitova po Palackého most. Do veřejného povědomí se však zapsal především stavbou Průmyslového paláce pro Jubilejní zemskou výstavu roku 1891; tato událost dala vzniknout celému areálu Výstaviště. Podílel se také na vytvoření prvního systému památkové péče a pracoval v komisi pro soupis pražských památek.

Zemřel ve svém domě na Palackého náměstí; dům i s uměleckými sbírkami byl bohužel zničen při náletu na Prahu v roce 1945.

Bedřich Münzberger
Foto archiv adopčního nájemce

Na rekonstruovaném hrobě byla umístěna lampička zhotovená z vitráží z Průmyslového paláce. Foto Výstaviště Praha, a.s., Lenka Bartáková

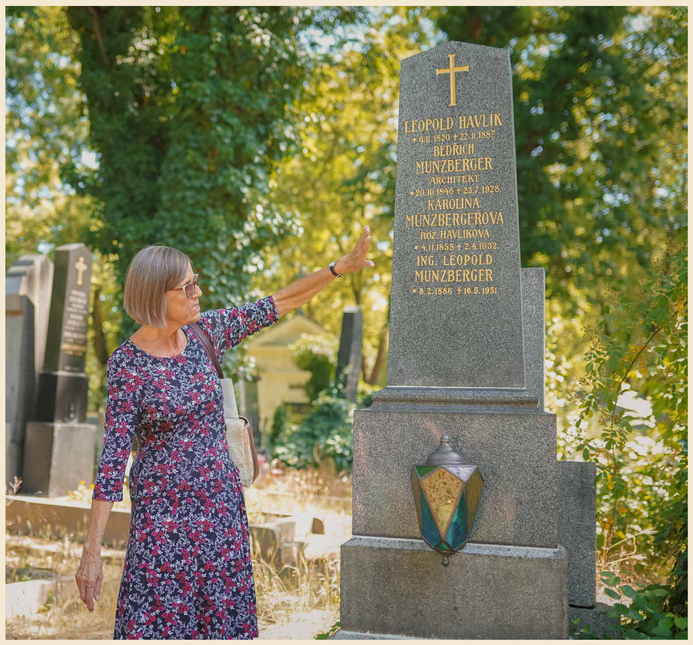

Poděkování za spolupráci na obnově hrobu patří i pravnučce B. Münzbergera PhDr. Jiřině Chrastilové. Foto Výstaviště Praha, a.s., Lenka Bartáková

Stav po rekonstrukci a původní stav. Foto archiv HPS

Po desetiletích, kdy jeho hrob na Olšanských hřbitovech přešel do cizích rukou, se v roce 2022 k Münzbergerovu odkazu vrátila městská společnost Výstaviště Praha. Adoptovala hrob a zajistila jeho kompletní obnovu. Opraven byl rám i pomník, na němž byl odkryt a zlatým písmem obnoven původní nápis. Práce provedlo Kamenictví Obelisk.

„Zpráva o adopci hrobu a jeho renovaci mě moc potěšila. Mám totiž pocit, že Bedřich Münzberger byl trochu neprávem zapomenut, přestože za sebou zanechal nejen v Praze řadu významných staveb," vzpomíná jeho pravnučka, historička PhDr. Jiřina Chrastilová.

Součástí obnovy byla i úprava okolí a výsadba skalniček, které hrob oživují po celý rok. Nejvýraznějším detailem je však barevná lucerna vyrobená z originálních vitráží Průmyslového paláce. Vytvořil ji Kolektiv Ateliers, který má na starosti i obnovu vitráží samotné stavby. Tak se po letech architektova poslední adresa stala místem, které připomíná nejen jeho jméno, ale i dílo, které jej proslavilo.

Adopčním nájemcem hrobu Bedřicha Münzbergera
je od roku 2022 Výstaviště Praha, a.s.

Průmyslový palác
Na Výstavišti

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

MUDr. Adolf Lípa, Bey, přemožitel nilské cholery

Prof. MUDr. Adolf Lípa, Bey
Foto Polabské muzeum, Poděbrady

Prof. MUDr. Adolf Lípa, Bey (1866—1953), lékař vzdělaný v Evropě a proslulý v Orientu, zachránil tisíce životů během epidemie cholery v Egyptě. Jeho bohatý život i osobní tragédii dnes připomíná výjimečná hrobka na Vinohradském hřbitově.

Narodil se v Městci Králové v židovské rodině obchodníka. Po studiích medicíny ve Vídni a praxi v Paříži a Londýně odešel roku 1898 do Egypta, kde se usadil jako gynekolog. Díky výborné znalosti arabštiny a respektu k místním zvyklostem si rychle získal důvěru široké klientely – od obyčejných obyvatel až po panovníka Abbáse II. Hilmího a nejvyšší společenské kruhy.

Když v roce 1902 zasáhla Egypt ničivá epidemie cholery, stal se právě on klíčovou postavou boje s nemocí. Jako první určil zdroj nákazy – kontaminovanou vodu z Nilu. Prosadil zásadní opatření: zákaz pití vody z řeky, budování artéských studní a sanaci obcí. Tyto kroky zásadně přispěly k zastavení šíření epidemie. Za zásluhy byl vyznamenán Řádem Osmanie a obdržel čestný titul Bey, který představoval prestižní ocenění podobné titulu dvorního rady.

Jeho pověst uznávaného odborníka jej zavedla i do Siamu a na Cejlon, byl i vyhledávaným lékařem českých krajanů. První světová válka však jeho egyptskou kapitolu uzavřela – na nátlak rakousko-uherské vlády musel Egypt opustit, ztratil svůj majetek i sbírku orientálních předmětů a byl povolán jako vojenský lékař.

Po válce se usadil v Praze, kde působil jako gynekolog a sexuolog, stal se i stálým soudním znalcem v oboru a publikoval řadu odborných prací a článků. Až do vysokého věku ordinoval a v roce 1951 oslavil šedesát let lékařské praxe. Zemřel krátce po svých 87. narozeninách.

Dílo sochaře Františka Rouse je prosyceno staroegyptskou symbolikou: bůh Ra s hady, sfinx, posvátní skarabeové a šest posmrtných soudců.

Rodinná hrobka Adolfa Lípy na Vinohradském hřbitově. Foto Polabské muzeum, Poděbrady

Jeho životní příběh se odráží i v mimořádném náhrobku na Vinohradském hřbitově, který dal zhotovit pro svou předčasně zesnulou manželku Helenu. Dílo sochaře Františka Rouse je prosyceno staroegyptskou symbolikou: bůh Ra s hady, sfinx, posvátní skarabeové a šest posmrtných soudců. Nápisy doplňuje arabský verš z Koránu i francouzské věnování: „Zde odpočívá radost mého života, má drahá Helena. A. Lípa, Bey.“

Tento náhrobek patří k nejpozoruhodnějším sepulkrálním památkám v Praze.

Adopčním nájemcem hrobu Adolfa Lípy
je od roku 2025 Královéměstecký okrašlovací spolek, z.s.

KOS

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

SK Slavia Praha nezapomíná

Fanoušci ikonického pražského klubu prostřednictvím svého Odboru přátel Slavie pečují hned o čtyři hroby na pražských hřbitovech: jde o hroby legendárních hráčů Jana Vaníka, Karla Krýše, Pepiho Bicana a prvního trenéra Slavie Johnnyho Maddena.

Bandy hokejový tým Slavie. První zleva je Herbert Masaryk, vedle něj Karel Krýš.
Foto archiv SK Slavia Praha

Jan Vaník
Foto archiv SK Slavia Praha

Jan Vaník (1891—1950)

Vaník nasázel za Spartu neuvěřitelných 449 branek a je nejlepším střelcem její historie. Proto překvapil jeho přestup k úhlavnímu rivalovi – Slavii. I v sešívaném dresu se Vaník stal legendou. „Vaníkova Slavia“ byla španělským tiskem označena za „osmý div světa“. Porazila mistrovské Bilbao 9:2 a poté i FC Barcelonu. V úžas přiváděla Slavia publikum v Turecku, kde se v několika zápasech klubům Fenerbahce nebo Galatasaraye podařilo vsítit Slavii všehovšudy jediný gól.

Hrob rodiny Vaníkovy dnes díky péči Odboru přátel Slavie prochází nákladnou rekonstrukcí.
Foto archiv HPS

Na Pershingově olympiádě vítězných mocností po 1. světové válce přebíral Vaník jako kapitán vítěznou trofej.

Ironií osudu hrál jako válečný invalida: na frontě utrpěl průstřel ruky. Proslul technickými kličkami a falšovanými střelami, jeho přímé kopy byly prakticky nechytatelné. V roce 1925 se stal nejlepším ligovým střelcem a téhož roku dovedl Slavii k mistrovskému titulu. Po skončení hráčské kariéry zasvětil svou energii výchově fotbalové mládeže v SK Slavia Praha.

Karel Krýš (nahoře)
Foto archiv SK Slavia Praha

Karel Krýš (Krýž) (1880—1940)

Jeden z průkopníků českého fotbalu i hokeje. Dominantní postavení fotbalové Slavie na počátku minulého století nejlépe ilustruje rozhodnutí fotbalové asociace, která A tým Slavie prohlásila za extratřídu. Krýš a spol. tedy nemuseli nastupovat proti českým soupeřům a mohli se plně věnovat bohatému programu zápasů proti zahraničním klubům jako Arsenal, Southampton nebo Celtic Glasgow.

Hrob Karla Krýše
Foto archiv HPS

Krýš odehrál i historicky první hokejové utkání, ve kterém vsítil hned 6 branek.

Stalo se tak na Tři krále roku 1901 a Slavia porazila Bruslařský závodní klub 11:4. Stejně jako většina tehdejších fotbalistů byl Karel Krýš všestranným atletem: házel diskem, běhal štafetu na 400 metrů a v disciplíně „kop míče do dálky“ patřil k nejlepším. Po skončení sportovní kariéry z důvodu zranění provozoval u Letenské vodárny lékárnu a na hřiště Slavie a Sparty to měl doslova pár kroků. V kouzelné knize o počátcích fotbalu „Česká ulička“ vystupuje jako postava „kulhavého magistra“.

Adopčním nájemcem hrobů Jana Vaníka a Karla Krýše je fotbalový oddíl SK Slavia Praha – Odbor přátel.

ODBOR PŘÁTEL

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Vrátit české malíře do společenské paměti

Martin Kodl, zakladatel prvního českého aukčního domu zdůrazňuje, že adopce hrobů významných českých výtvarných umělců je pro něj osobně velkým obohacením.

„Více než třicet let se snažím prosadit české umění 19. a 20. století ve světovém kontextu, navrátit mu renomé, které mu právem náleží. Jsem přesvědčen, že patří k tomu nejlepšímu, co v té době v Evropě vznikalo. Péči o hroby těchto osobností tedy chápu jako součást svého úsilí.

Silným zážitkem pro mě byl třeba moment, kdy jsme objevili hrob Otakara Lebedy. Tento talentovaný malíř se rozhodl zemřít už ve svých čtyřiadvaceti letech, ale přesto nám zanechal řadu úchvatných obrazů. Také až v souvislosti s opravami pomníku Jakuba Schikanedera jsem pochopil, proč jsou jeho obrazy vždy tak melancholické. Jeden sběratel mi přinesl kopii úmrtního listu malířova synka. Chlapeček zemřel deset dní po narození a Jakub Schikaneder se s touto ztrátou těžce vyrovnával. Ano, už rozumím těm tlumeným lampám, tmavým kočárům a zamlženému slunci.“

„Až v souvislosti s opravami pomníku Jakuba Schikanedera jsem pochopil, proč jsou obrazy tohoto velkého umělce vždycky tak melancholické.”

Martin Kodl

Otakar Lebeda (1877—1901)

Talentovaný mladík byl už v patnácti letech přijat na pražskou Akademii a studoval v Mařákově krajinářském ateliéru. Podnikl cestu do Francie. Kromě barbizonské krajinářské školy se v jeho tvorbě projevil i vliv impresionismu a realismu; poslední roky se věnoval i figurální malbě. Pravděpodobně trpěl psychickým onemocněním, které jej dovedlo k sebevraždě. Jeho díla jsou zastoupena ve sbírkách Národní galerie v Praze i v soukromých sbírkách.

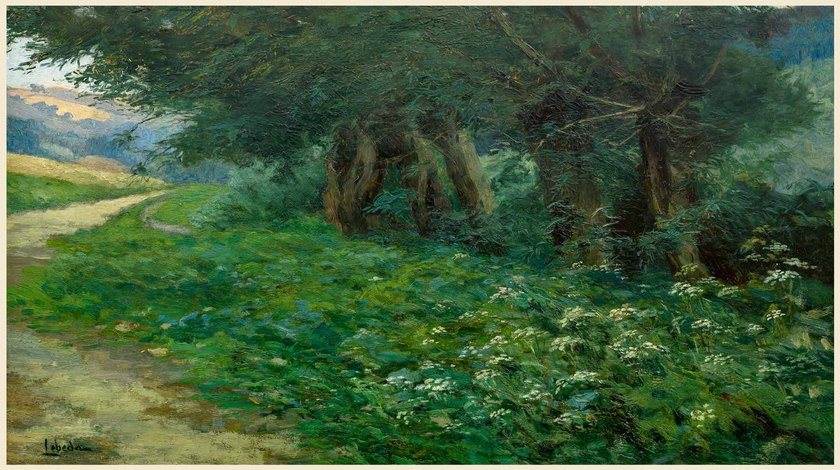

Otakar Lebeda: Cesta u lesa, olej na lepence, 1897. Foto Galerie KODL

Jakub Schikaneder (1855—1924)

Pocházel ze skromných poměrů rodiny celního úředníka, přesto vystudoval na pražské Akademii a poté podnikl studijní cestu po Evropě, která jej velmi inspirovala. První výrazný úspěch zaznamenal při své výstavě na začátku osmdesátých let; později se stal asistentem na Uměleckoprůmyslové škole a vedl zde ateliér dekorativní malby. Jeho většinou melancholicky laděné obrazy patří k vrcholům českého výtvarného umění přelomu 19. a 20. století.

Jakub Schikaneder: Mlékařka, olej na plátně, 1905. Foto Galerie KODL

Adopčním nájemcem hrobů Otakara Lebedy a Jakuba Schikanedera je od roku 2023 Galerie KODL s.r.o.

KODL GALERIE

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Vrátit české malíře do společenské paměti

Umělecká díla autorů, o jejichž památku Galerie KODL pečuje, se dnes prodávají i za miliony, jsou chloubou veřejných a soukromých sbírek. Hroby těchto výtvarných umělců na pražských hřbitovech přitom někdy vyprávějí i velmi smutné příběhy. Díky adopcím však některé z nich alespoň symbolicky mohou dospět k dobrému konci.

Na jaře roku 2025 se Martinu Kodlovi ozvala přírodovědkyně Pavla Dagsson-Waldhauserová, která žije a pracuje na Islandu. Teprve nedávno se při dědickém řízení dozvěděla, že hrob jejího praprastrýce, malíře Antonína Waldhausera, převzala do adopce Galerie KODL. „Moc si vážím vaší solidarity. Jeho hrob je překrásně rekonstruován," napsala Martinu Kodlovi. Při osobní schůzce v Praze se pak spolu dohodli, že o místo posledního odpočinku proslulého krajináře se do budoucna postará už rodina.

Antonín Waldhauser (1835—1913)

Narodil se ve Vodňanech, kde se jeho otec živil výrobou fezů. Vystudoval pražskou Akademii, posléze pokračoval ve vzdělávání ve Vídni, ale když mu tam byla nabídnuta středoškolská profesura, odmítl. Místo toho se vydal na cestu po Evropě. Poté vyučoval kreslení v českých vlasteneckých rodinách a ilustroval časopisy, zásadní však pro něj byla vždy volná tvorba. Byl neustále na cestách, při nichž kreslil a maloval. Inspiroval se díly starých mistrů, věnoval se historické malbě a posléze inklinoval ke stylu barbizonské krajinomalby, přičemž jej zajímala výhradně česká krajina.

Antonín Waldhauser: Nálada za soumraku, olej na plátně, 70. léta 19. století. Foto Galerie KODL

Josef Bergler ml. (1753—1829)

Sochařství se vyučil nejprve u svého otce v Salcburku, díky podpoře pasovského biskupa pokračoval ve studiu malby v Miláně a také na římské Akademii. Po návratu vstoupil do služeb biskupa Leopolda Thun-Hohensteina. Když jej oslovila Společnost vlasteneckých přátel umění, aby v Praze zorganizoval vysokoškolskou výuku výtvarného umění, stanul v čele pražské Akademie. Pro ni napsal i učební osnovy a pořídil sbírku modelů slavných evropských soch. Jeho ateliérem prošlo kolem tří desítek umělců, malířů a rytců. Je autorem řady chrámových obrazů, jež dnes nalezneme v Itálii, Dolním Bavorsku, Horním Rakousku i v Čechách; vytvořil také stovky kreseb, mědirytin, leptů a litografií.

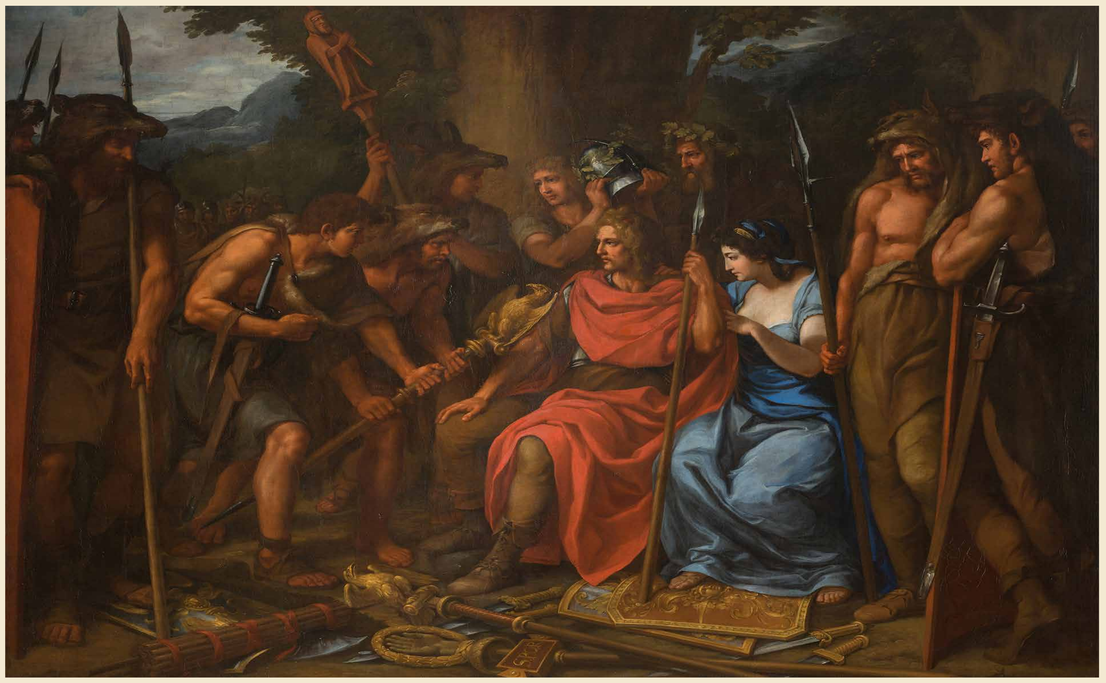

Josef Bergler: Heřman po bitvě v Teutoburském lese, olej na plátně, 1809. Foto Národní galerie v Praze

Adopčním nájemcem hrobů Antonína Waldhausera a Josefa Berglera ml. je od roku 2023 Galerie KODL s.r.o.

KODL GALERIE

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Adoptujte hrob i Vy!

Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy mají v projektu Adopce významných hrobů zařazeno téměř 600 hrobů, z nichž asi polovina stále čeká na svého zachránce. Nabídka je pestrá: od osobností kultury a vědy přes politiky a podnikatele až po sportovce, spolu s výraznými sochařskými a architektonickými díly předních tvůrců své doby.

Adopcí hrobu nejen finančně podpoříte jeho obnovu, ale stanete se i jeho patronem, který bdí nad jeho příběhem. Díky Vám mohou tyto památky dál připomínat důležité lidské osudy a zůstat součástí živé paměti města.

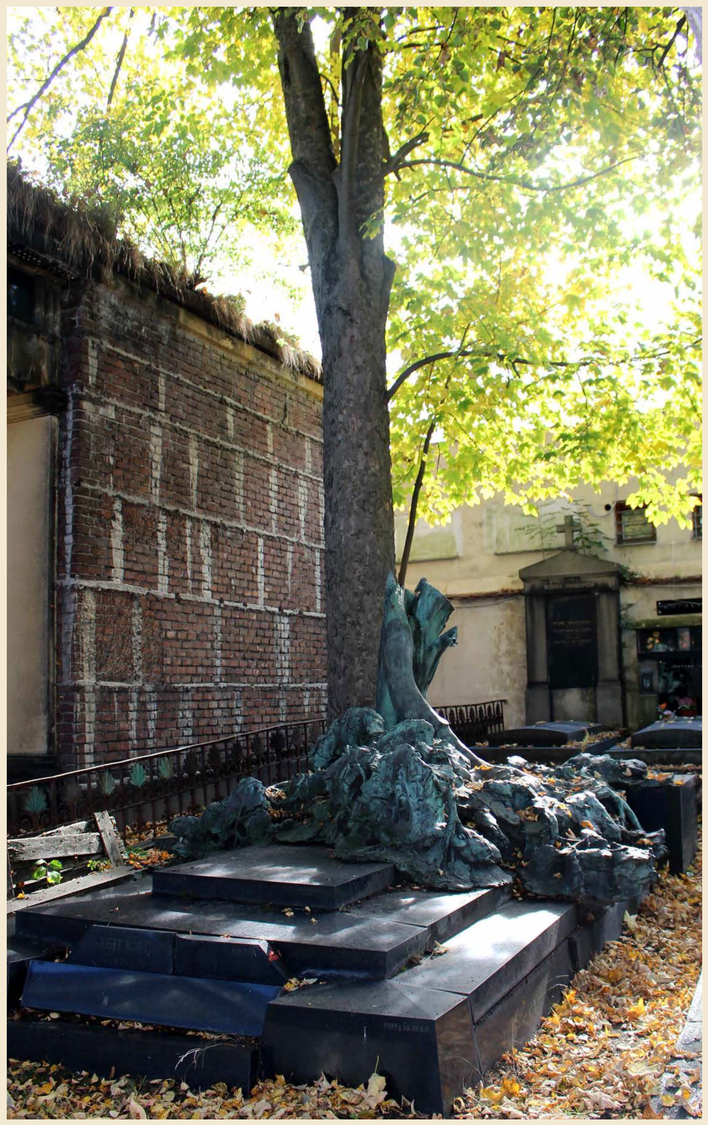

K nejpůsobivějším sochařským dílům na Olšanech patří náhrobek rodiny Kodlových se sochou zlomeného stromu od Františka Rouse (1872—1936). Tento žák Josefa Václava Myslbeka vytvořil řadu monumentálních plastik pro Prahu, včetně ikonických trojspřeží na budově Národního divadla a mramorového sousoší na olšanské hrobce rodiny Hrdličkovy.

Zcela nepřehlédnutelná je olšanská hrobka Julia Grégra (1831—1896) – právníka, novináře, politika mladočeské strany a spoluzakladatele Národních listů, vlivného deníku, který po třicet let řídil. Jeho monumentální hrobku zdobí socha Čechie od Bohuslava Schnircha.

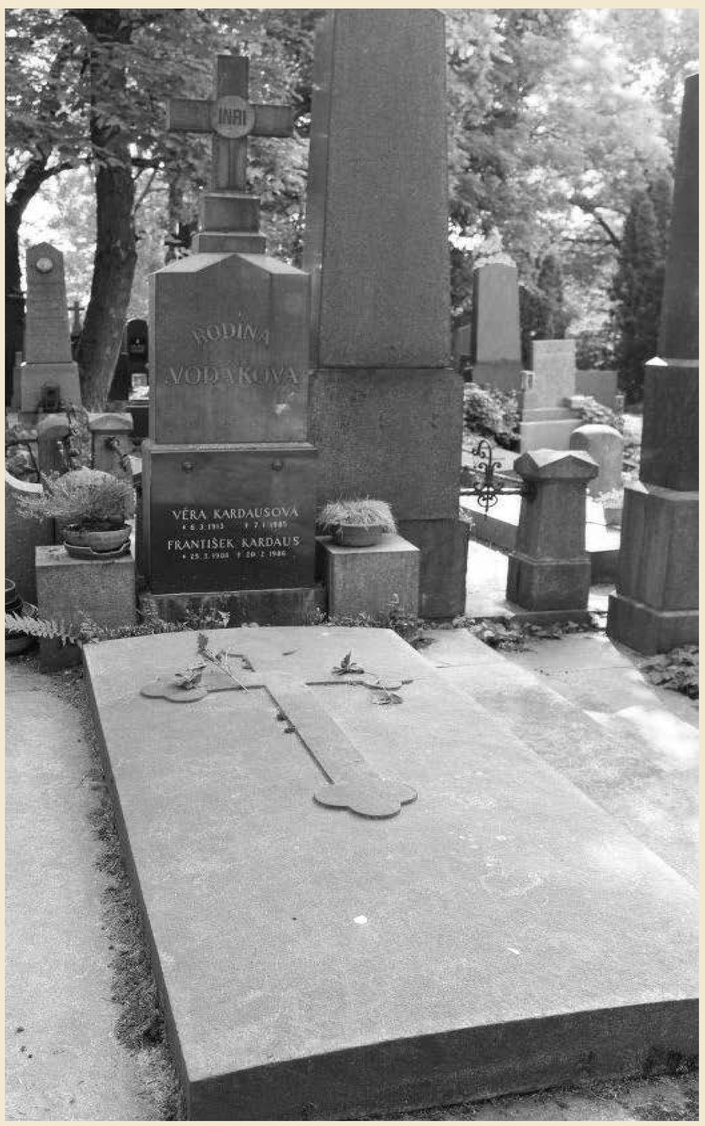

František Kardaus (1908—1986) byl významný průmyslový návrhář, grafik a malíř, který se proslavil především spoluprací s podniky Tesla a Tatra. Jeho nejznámějším dílem je ikonická tramvaj T3, jež se stala symbolem československého designu a dodnes brázdí pražské ulice. Je pochován na Malvazineckém hřbitově.

Adopce významných hrobů

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Adoptujte hrob i Vy!

Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy mají v projektu Adopce významných hrobů zařazeno téměř 600 hrobů, z nichž asi polovina stále čeká na svého zachránce. Nabídka je pestrá: od osobností kultury a vědy přes politiky a podnikatele až po sportovce, spolu s výraznými sochařskými a architektonickými díly předních tvůrců své doby.

Adopcí hrobu nejen finančně podpoříte jeho obnovu, ale stanete se i jeho patronem, který bdí nad jeho příběhem. Díky Vám mohou tyto památky dál připomínat důležité lidské osudy a zůstat součástí živé paměti města.

Karel Rožek (1876—1913) byl učitel, básník, dramatik a spisovatel spjatý s dekadentní poezií. Působil také jako redaktor a nakladatel, připravil k vydání Nerudovy spisy a pod pseudonymem K. Egor vydal řadu románů, povídek a divadelních her. Je pochován na Olšanských hřbitovech.

Cyril Merhout (1881—1955) byl historik, památkář a spisovatel, který jako přednosta Státního památkového úřadu významně přispěl k záchraně mnoha pražských památek. Byl dlouholetým členem a předsedou Klubu Za starou Prahu a autorem řady knih o historii a památkách hlavního města. Jeho hrob se nachází na Olšanských hřbitovech.

Karel Hron (1869—1894) byl náčelník středočeské sokolské župy, talentovaný atlet a organizátor II. všesokolského sletu. Patřil k výrazným osobnostem raného sokolského hnutí, zemřel však tragicky ve 24 letech po pádu z hrazdy. Je pochován na Olšanech.

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

SK Slavia Praha nezapomíná

Fanoušci ikonického pražského klubu prostřednictvím svého Odboru přátel Slavie pečují hned o čtyři hroby na pražských hřbitovech: jde o hroby legendárních hráčů Jana Vaníka, Karla Krýše, Pepiho Bicana a prvního trenéra Slavie Johnnyho Maddena.

Pepi Bican
Foto archiv SK Slavia Praha

Josef „Pepi“ Bican (1913—2001)

Nejlepší kanonýr fotbalové historie. Králem střelců se stal celkem dvanáctkrát a s 35 brankami je bezkonkurenčně nejlepším střelcem fotbalového derby. Teprve s jeho příchodem dosáhla Slavia po dvanácti neúspěšných pokusech vítězství ve Středoevropském poháru v roce 1938.

Pepi Bican byl nejen vynikajícím fotbalistou, ale i mužem pevných morálních zásad.

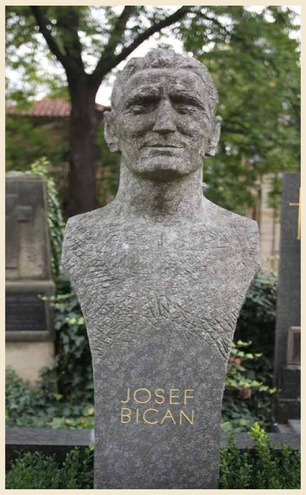

Detail hrobu Pepiho Bicana
na Vyšehradském hřbitově
Foto archiv HPS

Během okupace díky svému postavení fotbalové hvězdy zachránil řadu lidí. Po válce se jako jeden z mála nebál dát najevo své přátelství s Vlastou Burianem, který tehdy upadl v nemilost.

Bicanův náhrobek vznikal v atelieru sochaře Stanislava Hanzíka za konzultací s paní Bicanovou. Výsledek vystihuje její přání „aby Pepi byl zachycen tak, jak ho většina lidí znala. Na vrcholu sil, důstojný a přímý, s mírným úsměvem a obvyklou noblesou.“ I deska pomníku s fotbalem souvisí: její rozměry jsou přesnou zmenšeninou fotbalového hřiště.

John William Madden
Foto archiv SK Slavia Praha

John William Madden (1865—1948)

První trenér v historii české kopané. Johnny Madden byl vynikající fotbalista, který s týmy Dumbarton F. C. a Celtic Glasgow vyhrál skotskou ligu. Jeho hrob je proto častým cílem fanoušků obou skotských fotbalových klubů.

Ač teprve čerstvý čtyřicátník, Madden dostal přezdívku „dědek“. Podařilo se mu ze Slavie vytvořit nejlepší mužstvo kontinentu. „Dědkova Slavia“ byla prvním týmem, který dokázal porazit anglické mužstvo a nakonec i slavný Celtic.

Hrob J. W. Maddena. Spolu s ním je zde pochován jeho syn Harry a manželka Františka.
Foto archiv SK Slavia Praha

U Slavie vydržel neuvěřitelných 25 let. Tento rekord se podařilo překonat až dalšímu Skotovi, Siru Alexi Fergusonovi v Manchester United.

Madden proslul svým důrazem na disciplínu: „Český players no good. Šecko mysli moc umi. Málo training and samý holka and hospoda.“ Byl i léčitelem, „spravoval” nohy fotbalistům i baletkám z Národního divadla.

Maddenovo loučení proběhlo stylově. Slavia vyhrála ligový ročník 1930 bez ztráty bodu. Madden přišel do šatny a hráčům sdělil: „Končím, už vám nemám co dát.“ Po Johnu Williamu Maddenovi je právem pojmenována hlavní tribuna fotbalového stadionu Slavie v Edenu.

Adopčním nájemcem hrobů Josefa Bicana a Johna Williama Maddena je fotbalový oddíl SK Slavia Praha – Odbor přátel.

ODBOR PŘÁTEL

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Antonín Vánkomil Maloch, jičínský velikán

Antonín Vánkomil (Zefyrin) Maloch (1823—1880) byl muž mnoha zájmů a profesí: historik, topograf, archeolog, sběratel lidových pověstí, zabýval se též muzikologií, dialektologií a onomastikou.

Studentský plán skal z roku 1880
Reprodukce z archivu adopčního nájemce

Portrét Antonína Vánkomila Malocha
Foto Regionální muzeum a galerie v Jičíně,
Sbírka pozitivů a negativů, př. č. 8934

Rodák z Prahy chtěl po studiích zůstat v hlavním městě, ale byl přeložen do Jičína, kde začal učit na gymnáziu. Jičín pro něj znamenal odloučení od centra vědeckého života, což nesl těžce. Přesto se zapojil do místního dění a začal shromažďovat prameny k dějinám města. Přispíval do Riegrova slovníku naučného, účastnil se sporu o pravost Rukopisů a dokonce slavil úspěch u Belgické akademie věd, když vyřešil otázku rodiště Karla Velikého.

Stal se také prvním znalcem Prachovských skal. Skalní město, které tehdy znalo jen pár místních, postupně zmapoval. Podrobný plánek předal litografovi k překreslení, ten však onemocněl a toto zdržení otevřelo prostor pro nečekanou epizodu: v létě 1879 požádali Malocha jeho studenti o jednoduchý náčrtek, aby mohli značit první turistické stezky. Profesor ochotně vyhověl; netušil však, že studenti jeho skicu upraví, doplní a vydají tiskem jako vlastní mapu.

Místo očekávaného triumfu tak přišel jičínský skandál. Maloch se od nepřesného plánku veřejně distancoval, což rozpoutalo v místním tisku prudký spor. Část veřejnosti mu vyčítala nedokončené dějiny města, jiní ho hájili a žádali, aby se nenechal odradit. Krátce poté, o Velikonocích 1880, odjel profesor do Prahy, kde náhle zemřel ve věku 56 let. S Jičínem se nerozešel v dobrém.

O 130 let později se rozhodl archeolog, folklorista a regionální historik Pavel Kracík napravit staré křivdy a vrátit jméno Antonína Vánkomila Malocha zpět do povědomí Jičínských. Jeho hrob na Olšanských hřbitovech byl tehdy opuštěný a chátral. Pod hlavičkou občanského sdružení Jičínská beseda a s podporou města Jičína proto pan Kracík zajistil obnovu hrobového místa. Když v roce 2024 převedl své dlouholeté odborné a osvětové aktivity do nového spolku Zefyrin – podle Malochova křestního jména – stal se tento spolek také oficiálním adopčním nájemcem hrobu.

S Jičínem se Antonín Zefyrin Maloch nerozešel v dobrém, ale staré křivdy byly díky úsilí historika Pavla Kracíka po 130 letech napraveny.

Malochův hrob po rekonstrukci
Foto archiv adopčního nájemce

Stav hrobu před rekonstrukcí. Foto archiv HPS

Adopčním nájemcem hrobu Antonína Vánkomila Malocha je od roku 2024 spolek Zefyrin.

ZEFYRIN

Adopce významných hrobů
PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG
Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.
MINISTERSTVO KULTURY
darujme.cz
hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Emanuel Heinemann, stavitel kanalizace

Emanuel Heinemann (1865—1924) patří k těm, jejichž dílo zůstává skryté pod zemí, ale zásadním způsobem ovlivnilo život města.

E. Heinemann
Foto archiv Pražských vodovodů a kanalizací, a.s.

Lapák písku v čisticí stanici odpadních vod v Bubenči.
Foto archiv Pražských vodovodů a kanalizací, a.s.

Stavební rada, vrchní inženýr a spolutvůrce pražské kanalizace vystudoval pražskou polytechniku a už jako student procestoval Evropu, aby poznal moderní stavitelské postupy. Plynně mluvil česky, německy a francouzsky.

Do pražské kanalizační kanceláře nastoupil roku 1896, kdy tým vedený Williamem Heerleinem Lindleym připravoval ambiciózní projekt nového kanalizačního systému a městské čistírny odpadních vod v Bubenči. Lindley pobýval v Praze jen část roku a své návrhy často posílal poštou nebo telegrafem. Byl to právě Heinemann, kdo je převedl do finálních plánů, řešil technické detaily a dohlížel na to, aby se celý projekt stal funkční realitou.

Od roku 1900 působil jako Lindleyův zástupce, po jeho odchodu v roce 1909 se stal vedoucím kanceláře a udržel systém v bezproblémovém provozu. Roku 1920 odešel do penze kvůli vleklým plicním potížím, kterým o čtyři roky později podlehl. Za zásluhy obdržel rytířský kříž Řádu Františka Josefa.

Náhrobek má symbolickou formu, tvoří jej masivní kanalizační tvarovka s hrdlovým spojem.

Heinemannův hrob se po desetiletích ztratil z paměti. V roce 2021 jej objevil a zdokumentoval Jaroslav Jásek, dlouholetý vedoucí vodárenského a kanalizačního archivu. Inicioval také adopci hrobu společností Pražské vodovody a kanalizace, a.s., která zajistila jeho obnovu. Pan Jásek se bohužel opravy nedožil – zemřel dva týdny před jejím dokončením v srpnu 2024.

Podoba Heinemannova náhrobku je originální i symbolická. Tvoří jej původní masivní kanalizační tvarovka s hrdlovým spojem, trvalá připomínka Heinemannova celoživotního díla i odkazu lidí, kteří jeho památku vrátili zpět na světlo.

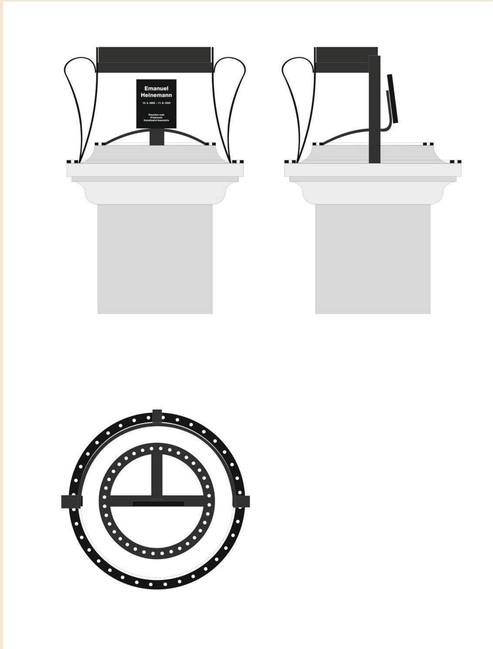

Návrh náhrobku

Realizace náhrobku Emanuela Heinemanna na Olšanských hřbitovech. Foto archiv HPS

Adopčním nájemcem hrobu Emanuela Heinemanna je od roku 2022 společnost Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

Pražské vodovody a kanalizace

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Hana Podolská, první dáma české módy

Z krejčovské učednice se stala nejuznávanější módní návrhářkou meziválečného Československa. Hana Podolská (1888—1972) vybudovala salon, jehož jméno se stalo značkou, a ukázala, že česká móda může mít evropský lesk.

Johanna Vošahlíková, později známá jako Hana Podolská, se narodila v zámožné rodině architekta. Rodiče měli dvanáct dětí, ale dospělosti se dožila jen polovina. Když otec zemřel na tuberkulózu, rodina se náhle ocitla bez příjmů a matka se s dětmi přestěhovala do Prahy. Zajištěné dětství vystřídal boj o obživu – a Johanna musela rychle hledat vlastní cestu.

Vyučila se krejčovou. Šití ji živilo, ale zároveň v ní probouzelo touhu po tvorbě, která překračovala rámec řemesla. Díky neobyčejné píli, vkusu a odvaze si v roce 1914 otevřela vlastní salon ve Vodičkově ulici. Úspěch byl téměř okamžitý a brzy se stala pojmem. Po přestěhování do paláce Adria už bylo jasné, že Praha má módní dům srovnatelný s pařížskými.

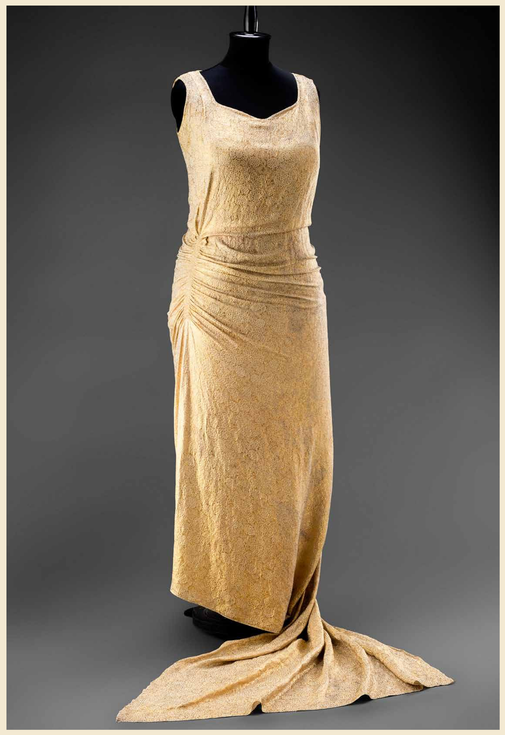

Večerní toalety, 1935, šity pro Hermínu Mandelíkovou. Foto archiv UPM

Příběh Hany Podolské je příběhem houževnatosti, odvahy i talentu – a úspěchu, jaký se po nástupu komunistů k moci neodpouštěl.

Hana Podolská s přítelkyní Alenou Lochmannovou v Mariánských Lázních, 1956. Foto soukromý archiv

Podolská dokázala spojit francouzskou eleganci s českým řemeslem. Její šaty oblékaly Alice Masaryková, Hana Benešová, Adina Mandlová i Lída Baarová. Navrhovala kostýmy pro divadlo a film, spolupracovala s Baťou a určovala trendy celé generaci žen. „Od Podolské“ se stalo synonymem pro kvalitu, noblesu a společenský status.

Po roce 1948 však přišel dramatický zlom. Úspěšný salon byl znárodněn a přejmenován na Módní závod Eva. Hana Podolská zde směla pracovat jen v podřadných funkcích. Syn Viktor, který se na vedení podniku podílel, byl komunisty uvězněn a poslán do uranových dolů; po roce 1968 odešel do emigrace. Podolská tak ztratila nejen své životní dílo, ale i blízkost jediného dítěte. Zemřela v roce 1972.

Její hrob na Olšanech půl století chátral. Až v roce 2021 se ho ujal adopční nájemce Jiří Viktor Černý, kmotřenec Viktora Podolského. Pomník nechal kompletně opravit: k prostému žulovému náhrobku přibyla kovová silueta dámy v dlouhé toaletě připomínající ženu, jejíž tvorba dodnes inspiruje.

Adopčním nájemcem hrobu Hany Podolské
je od roku 2021 pan Jiří Černý.

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Enrique Stanko Vráz, tajemný dobrodruh

Enrique Stanko Vráz (1860—1932) byl neúnavný dobrodruh, cestovatel, etnograf, fotograf – a muž, jehož původ dodnes zůstává záhadou.

Mladý Enrique Stanko Vráz (uprostřed) při svých cestách po Africe. Foto archiv Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur

Enrique Stanko Vráz v roce 1906. Foto archiv Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur

Procestoval čtyři kontinenty, sbíral přírodniny, psal články i knihy, přednášel... to vše s jediným cílem: zprostředkovat Čechům pohled do dosud neznámých koutů světa. Nejen slovy, ale i fotoaparátem zachycoval přírodu, krajinu i místní kulturu a způsob života. Vydal se i tam, kam se tehdy dostalo jen pár Evropanů.
Mnohé z jeho snímků – pořízené v Africe, v Amazonii či na Nové Guineji, často v extrémních podmínkách – jsou dnes nenahraditelným historickým svědectvím.

Jeho charisma a vypravěčský talent mu otevřely dveře i v Americe. V USA, kde pořádal přednášková turné, se stal hvězdou krajanských spolků a významně podpořil československé vlastenecké hnutí. Zapojil se i do kampaně budoucího prezidenta Woodrowa Wilsona, který se po svém zvolení stal jedním z nejvlivnějších zastánců vzniku samostatného Československa.

Jeho soukromý život byl však jiný příběh – mlhavý, nedořečený. O svém původu mluvil vyhýbavě, často měnil verze a mlčel i před nejbližšími. Možná i proto se stal legendou už za svého života.

Mnohé z jeho snímků, pořízené často v extrémních podmínkách, jsou dnes nenahraditelným historickým svědectvím.

V roce 2014 objevil jeho zchátralý hrob pan Jiří Junek z Vysokého Mýta a rozhodl se ho zachránit. O rok později už náhrobek po důkladné obnově znovu nesl zlatem vyvedené jméno muže, který Čechům přinesl tvář cizích kontinentů. Při pátrání se našly i dokumenty, které dokazují, že Vráz byl čestným členem místního Spolku českých kolařů cestovatelů – drobná, ale půvabná stopa v jeho spletitém životopise.

V roce 2024 uspořádali příznivci historických velocipedů benefiční akci, jejíž výtěžek zajistil hrobu dalších deset let péče. Součástí byla i symbolická cesta na Novou Guineu, kde Vráz kdysi pojmenoval vrchol po Bedřichu Smetanovi. Přesná poloha pohoří však zůstala neznámá – stejně jako část Vrázovy minulosti. Kdoví, možná právě to by se mu líbilo.

Opravený hrob. Foto archiv HPS

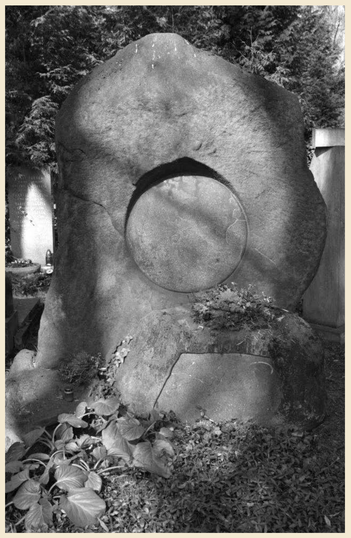

Hrob před rekonstrukcí
Foto archiv HPS

Adopčním nájemcem hrobu Enrique Stanko Vráze je od roku 2014 Jiří Junek a Spolek českých kolařů cestovatelů ve Vysokém Mýtě.

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Osobní pouto přes hranici času

Ne vždy stojí za záchranou významného hrobu velká instituce, firma nebo spolek. Často je to jednotlivec, jehož zájem, nadšení nebo osobní vzpomínka propojí jeho život s osudem dávno zemřelého.

Takoví adopční nájemci přinášejí do projektu nejen finanční prostředky, ale i srdce a péči, které dávají místu nový život. Každý z hrobů dostal díky adopci druhou šanci – a s ní i možnost, aby jména na náhrobcích dál promlouvala k těm, kteří je dnes třeba slyší poprvé.

Manželé Marie Bittnerová (1854—1898) a Jiří Bittner (1846—1903)

byli herecká dvojice, která patřila ke Staré gardě Národního divadla. Společně působili už v Prozatímním divadle, v Meiningenu a Berlíně a od roku 1883 patřili k jistotám Zlaté kapličky. Marie se proslavila v charakterních a lyrických rolích, Jiří vynikal v dramatických partech a měl zvláštní dar přitáhnout divákovu pozornost i v menších úlohách. Byli uznáváni nejen pro svůj herecký talent, ale i pro oddanost českému divadlu v dobách, kdy jeho existence nebyla samozřejmostí.

Jejich hrob adoptovala v roce 2023 paní Petra Helikarová. Oprava byla náročná: kamenické práce provedl Milan Šturm, mozaiku vytvořila Magdalena Kracík Štorkánová z ateliéru MozaikArt. Cenné podklady k rekonstrukci mozaiky poskytl PhDr. Hanuš Jordan z Národního muzea.

Hrob manželů Bittnerových na Olšanských hřbitovech
Foto archiv HPS

Podpora paní Helikarové se přitom neomezila na tento hrob; obnovila také hroby operní pěvkyně Růženy Maturové, první Rusalky, a spisovatele, kulturního historika a pedagoga Zikmunda Wintra, a nadále o ně pečuje.

Bedřich Havránek (1821—1899)

byl ilustrátor, malíř a pedagog, který se na pražské Akademii věnoval krajinomalbě – lásce, která ho nikdy neopustila. Jeho oleje, akvarely i lepty dnes najdeme v mnoha českých galeriích a muzeích.

Hrob na Olšanech adoptovala paní Vratislava Čiperová, a to z čistě osobního důvodu. „Partner, který mi před třemi lety zemřel, měl Havránka rád. Když jsem viděla jeho jméno mezi hroby k adopci, bylo rozhodnuto," říká. Od té doby opravila pomník, pravidelně sází květiny a malíře nazývá „svým virtuálním přítelem".

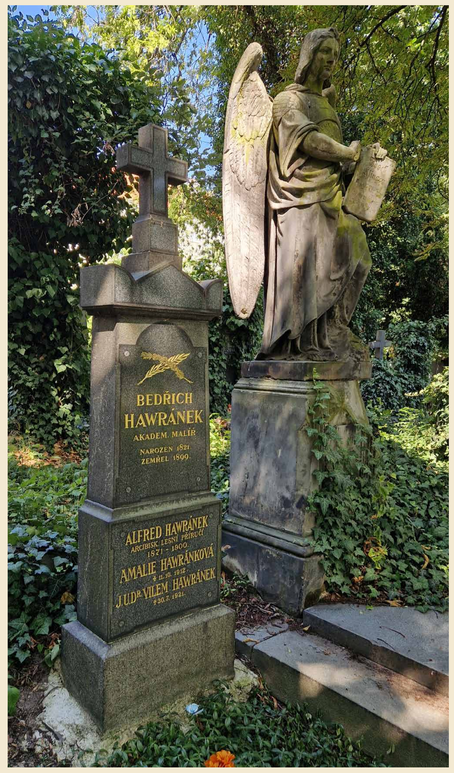

Hrob Bedřicha Havránka na Olšanských hřbitovech
Foto archiv HPS

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Jan Schöppl, dvorní kovář a výrobce kočárů

Pražský hrob zachráněný Hanáky – tak by se dal shrnout příběh hrobky Jana (Johanna) Schöppla (1824—1897), císařského dvorního kováře a výrobce kočárů.

Jeho dílna na rohu Thunovy a Tomášské ulice na Malé Straně patřila k nejlepším v monarchii. Vyráběl reprezentativní slavnostní kočáry, pohodlné cestovní vozy i precizně zpracované pohřební vozy, přičemž u každého dbal na technickou dokonalost i estetiku. Byl také přísežným znalcem obchodního soudu pro obor výroby kočárů – jeho odborné posudky měly váhu a ovlivňovaly kvalitu celého odvětví.

Z jeho dílny pocházejí i vozy, které dnes patří mezi unikáty – například bohatě zdobený pohřební vůz s leptanými křišťálovými skly a anděly nebo velký věncový vůz. Tyto kusy jsou dnes součástí sbírek Muzea kočárů v Čechách pod Kosířem, které je také adopčním nájemcem Schöpplovy hrobky.

Pohřební vůz nádherné úpravy. Výrobce: Johann Schöppl, Praha, datováno 1895
Foto Jaroslav Ircing, archiv a sbírka Muzea kočárů

Zrenovovaná šestihranná lampa na hrobce Jana Schöppla. Foto archiv a sbírka Muzea kočárů

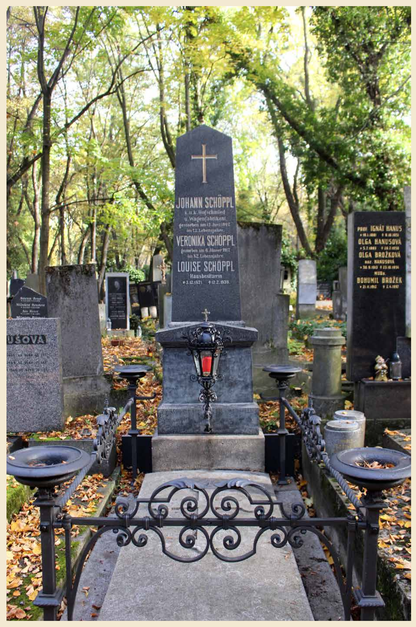

Zrenovovaná hrobka Jana Schöppla
Foto archiv a sbírka Muzea kočárů

Tvar ztracené kované lampy se podařilo určit jen z úlomků fazetových skel nalezených v listí.

Ta se nachází na Olšanských hřbitovech a desítky let byla opuštěná a zanedbaná. Její záchrana je dílem lidí z Hané: hrob objevil badatel Milan Novák z Čelechovic na Hané, pro adopci se rozhodlo Muzeum kočárů v Čechách pod Kosířem, restaurování provedli umělečtí kováři Ivo a Milan Stawaritschové z Kostelce na Hané, fazetová skla vybrousil sklenář Tomáš Látal z Prostějova a celkovou rekonstrukci završil restaurátor Václav Obr, zakladatel muzea. (Pouze restauraci lampy provedl pražský lampař Zdeněk Zmydlený.)

Právě ztracená šestihranná kovaná lampa byla při restauraci hrobky největší výzvou. Její tvar se podařilo určit jen z úlomků fazetových skel nalezených v listí. Po letech pátrání se až v roce 2023 podařilo podobnou lampu získat a kompletně zrestaurovat. Dnes stojí opět na svém místě a dohlíží na místo posledního odpočinku muže, který celý život stavěl vozy pro císařský dvůr.

„Dnes je na Olšanech u hrobky Johanna Schöppla deska, kde si lidé čtou, že nějaký dvorní kovář byl a žil – a že v Muzeu kočárů v Čechách pod Kosířem v Olomouckém kraji je jeho kočár," říká Václav Obr, zakladatel Muzea kočárů.

Adopčním nájemcem hrobu Jana Schöppla
je od roku 2017 Muzeum kočárů z. ú.

Historické kočáry „MYLORD"
MUZEUM KOČÁRŮ
Čechy pod Kosířem

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Představení projektu Adopce významných hrobů

Pražské hřbitovy jsou místem posledního odpočinku mnoha významných mužů i žen naší historie: umělců, myslitelů, vědců, literátů, reformátorů, podnikatelů a dalších osobností veřejného života. Řada z nich však už nemá žijící potomky, kteří by se o jejich hroby mohli starat.

Příspěvková organizace Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy (HPS) o mnoho z těchto hrobů pečuje, ale nemůže zajistit rekonstrukci a údržbu všech, které by si to zasloužily. Proto byl v roce 2013 zahájen projekt **Adopce významných hrobů**, který umožňuje zájemcům – jednotlivcům i organizacím – zapojit se do záchrany hrobů významných osobností i umělecky cenných náhrobků.

V roce 2025 projekt získal záštitu Ministerstva kultury České republiky.

Pomoc dobrovolníků při úklidu hrobů zařazených do projektu. Foto archiv HPS

Jak se hroby do programu vybírají?

Největší část navrhuje přímo HPS na základě vlastního terénního šetření na hřbitovech. Návrh na zařazení hrobu do programu ale může zaslat kdokoli.

Jak se do programu zapojit?

Lze se zapojit třemi způsoby: stát se adopčním nájemcem konkrétního hrobu, poskytnout dar na zatím neadoptovaný hrob, nebo přispět libovolnou částkou do veřejné sbírky. Každá z těchto cest vede k záchraně cenného kulturního dědictví.

Veřejná sbírka

Je vám projekt Adopce významných hrobů sympatický, ale zatím nemáte mezi opuštěnými hroby svého favorita? Pro vás je tu veřejná sbírka, sloužící ke shromažďování finančních prostředků, které jsou pak využity na opravy, restaurování a údržbu významných hrobů, které na svého adopčního nájemce teprve čekají.

Kde můžete adoptovat hrob?

V současné době je v projektu Adopce významných hrobů zařazeno téměř 600 objektů na sedmnácti pražských hřbitovech. Projekt se průběžně rozšiřuje o další hřbitovy, které jsou ve správě HPS.

Podrobné informace o projektu a nabídku hrobů k adopci najdete na webových stránkách hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Veřejná sbírka projektu Adopce významných hrobů

Líbí se vám myšlenka adopce hrobu, ale nechcete se zavázat k dlouhodobé péči nebo je pro vás finančně příliš náročná? Veřejná sbírka je způsob, jak pomoci hned – bez smluv a závazků. Slouží k záchraně významných hrobů, které naléhavě potřebují opravu, ale zatím nemají svého patrona. Čas je neúprosný a kameni ani kovu neodpouští.

Přispět můžete snadno, třeba online přes portál darujme.cz.

Veřejná sbírka zachraňuje hroby, které by jinak čas a počasí nemilosrdně zničily. Každá koruna pomáhá uchovat další kus historie.

Z prostředků této sbírky už byly opraveny například:

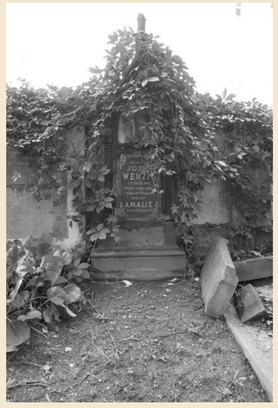

Hrob Josefa Wenziga (1807—1876) – libretisty Smetanových oper Dalibor a Libuše, pedagoga a zastánce jazykové rovnoprávnosti na školách. Pískovcový náhrobek dostal zpět i chybějící kříž.

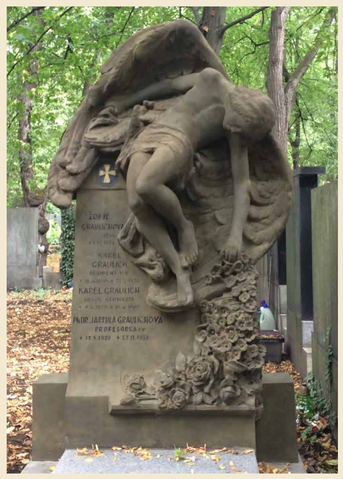

Hrob rodiny Graulichovy – umělecky hodnotné dílo sochaře Františka Hnátka (1873— 1941), autora busty J. K. Tyla ve Stavovském divadle či sochy sv. Václava před usedlostí Kavalírka.

Socha z hrobu rodiny von Bundschuh – klečící Marie od Petra Prachnera (1744 —1807) ze slavné umělecké dynastie. Rod von Bundschuh přišel do Čech z dnešní Belgie koncem 18. století, Karel von Bundschuh byl rytířem a předsedou České přírodovědecké společnosti. Poškozená socha byla převezena do depozita, zrestaurována a roku 2020 umístěna do lapidária na III. Olšanském hřbitově.

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Příběhy zachráněných hrobů

Marie Sandtnerová, ikona českých kuchařek

Marie Janků-Sandtnerová (1885—1946) svůj život zasvětila modernizaci způsobu, jakým se v českých domácnostech vařilo. Byla učitelkou, ředitelkou školy, šéfkuchařkou magistrátní vývařovny pro chudé a válečné invalidy, oblíbenou lektorkou vaření a moderní výživy – a autorkou sedmnácti kuchařských knih a nespočtu příruček i článků.

Narodila se v Praze v rodině litografa. Vyučovala na Vyšší dívčí škole ve Vodičkově ulici a od první světové války až do konce života spojovala pedagogickou práci s gastronomií. Přednášela o hospodárném vaření, moderní výživě a hygieně, psala do novin a časopisů, vedla pravidelné rubriky a dopisovala si s čtenářkami, studenty i lidmi z kulturního prostředí.

Zlom přišel ve chvíli, kdy začala spolupracovat s výrobci potravin. Na zakázku vymýšlela a testovala recepty, které se tiskly na příbalových letácích. Byl to jednoduchý nápad, ale fungoval skvěle. Zákazníci si všimli, že jídlo podle jejích receptů se vždy povede – a začali vyhledávat právě ty výrobky, na kterých bylo uvedeno její jméno. Jméno Sandtnerová se stalo značkou – pečetí kvality, která zvedala prodeje víc než jakýkoli reklamní trik.

Roman Vaněk z Pražského kulinářského institutu o její práci píše: „Nový styl, precizní recepty, logické členění, estetická úprava, spojení ověřené praxe s moderními poznatky… to vše v jediné kuchařce.“ Řeč je o Knize rozpočtů a kuchařských předpisů, kterou Sandtnerová vydala v roce 1924. Byla teprve její druhou knihou, ale rychle se stala pojmem. Nabízela přehledné tabulky, přesné váhy a míry, názorné ilustrace a praktické rady, které čtenářky okamžitě využily v kuchyni.

Marie Janků-Sandtnerová
Foto archiv adopčního nájemce

Kniha rozpočtů a kuchařských předpisů (přebal)

Kdyby měla česká gastronomie svou síň slávy, Marie Janků-Sandtnerová by měla klíče od hlavního vchodu.

Sandtnerová napsala celkem 17 kuchařských knih. Narodila se sto let po Magdaleně Dobromile Rettigové a stejně jako ona se stala ikonou své doby – Rettigová pro devatenácté století, Sandtnerová pro dvacáté. Vytvořila šablonu moderní kuchařky: srozumitelnou, přehlednou, chuťově lákavou a zároveň ekonomickou. Její knihy přežily monarchii, dvě světové války, protektorát, socialismus i nástup nového tisíciletí – a přesto se neztratily mezi stovkami nových titulů. I dnes má „sandtnerka“ v mnoha domácnostech stále čestné místo.

Kniha rozpočtů a kuchařských předpisů (vydání z roku 1941)

Adopčním nájemcem hrobu Marie Janků-Sandtnerové je od roku 2013
Pražský kulinářský institut – Cosmopolitan Central Europe s.r.o.

PRAŽSKÝ KULINÁŘSKÝ INSTITUT

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Jak se vrací krása náhrobku

Kompletní renovace hrobu je složitý, technicky a nejednou i finančně náročný proces, často plný překvapení.

Renovace čelní desky. Foto Michal Šimek

Pro srovnání si prohlédněte dokumentární fotografie hrobu významného českého malíře Julia Mařáka (1832—1899) na Vyšehradském hřbitově.

V listopadu 2013 byste jej pod břečťanem ani nenašli a jen těžko se dalo odhadnout, co vše bude pro opravu třeba. V červnu 2014 už bylo v tomto směru jasno: bude třeba obnovit rám, očistit a napřímit náhrobní kámen a nahradit nevzhledný beton po stranách hrobu klasickými kostkami, které by ladily s chodníkem.

Dnes je hrob Julia Mařáka, kde je pohřbena i jeho žena Ida, dcera Pepa a oblíbený žák Václav Březina, opět ve stavu, jaký si tento skvělý krajinář a významný pedagog zaslouží.

Stav náhrobku po rekonstrukci. Foto Michal Šimek

Stav náhrobku před rekonstrukcí. Foto HPS

Postup kamenických prací na již rozebraném hrobě:

1. Prvním krokem bylo usazení podstavce pro náhrobní kámen na suchý beton, jelikož původní ukotvení bylo nestabilní a podstavec byl nakloněný.

2. Následovalo čištění náhrobního kamene, který byl pokryt zelenou řasou. K očištění byl použit chemický prostředek proti řasám a následně byla aplikována impregnace. Kámen byl očištěn i mechanicky.

3. Po očištění se kámen vybrousil a poté následovalo jeho skládání, přičemž nejnáročnější bylo usazení největšího kusu náhrobního kamene zpět na místo.

4. V další fázi se sestavoval rám. Nejprve byla osazena čelní deska, na kterou byly položeny bočnice. Ty byly následně zabetonovány.

5. Poté byl doplněn poslední díl – čelní deska byla položena na cementovou vrstvu a přišroubována k bočnicím. Celá konstrukce byla zkontrolována vodováhou.

6. Nakonec byly podél hrobu vydlážděny chodníčky ze žulových kostek a provedeny finální úpravy terénu.

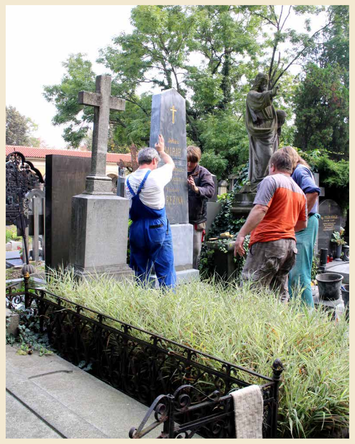

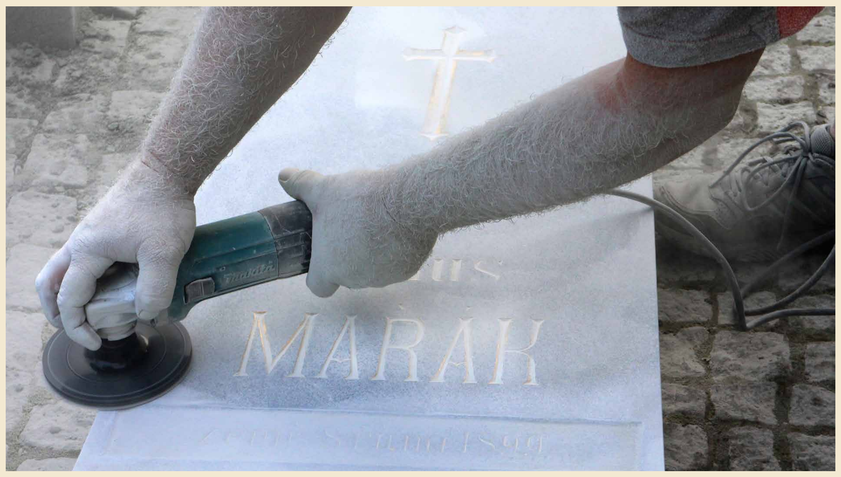

Realizaci opravy provedlo Kamenictví Jordán. Foto Michal Šimek

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.
MINISTERSTVO KULTURY

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Představení organizace HPS, p. o.

Za projektem Adopce významných hrobů stojí příspěvková organizace Hřbitovy a pohřební služby hlavního města Prahy (HPS). Pod různými názvy slouží obyvatelům metropole už více než sto let.

Dnes HPS zaměstnává téměř 300 pracovníků, kteří společně zajišťují komplexní péči o zesnulé. Patří sem provoz pohřební služby, obou pražských krematorií, správa městských obřadních síní i péče o 34 hřbitovů rozprostřených po celé metropoli.

Výjimečnost HPS spočívá v těsné provázanosti pohřebních a hřbitovních služeb, které poskytuje: od přepravy zesnulých a přípravy posledních rozloučení až po dlouhodobou péči o místa posledního odpočinku. Organizace navíc pro veřejnost pořádá oblíbené komentované procházky po pražských hřbitovech a kulturní či vzdělávací akce: přednášky, workshopy, výstavy a dny otevřených dveří.

Za každou z těchto činností stojí konkrétní lidé. Dělníci a hrobníci, kteří hřbitovy udržují čisté a upravené a po celý rok kopou hroby. Zahradníci, kteří udržují zeleň a parkové úpravy. Pracovníci krematorií i ti, kdo připravují poslední rozloučení a doprovázejí pozůstalé.

Všechny spojuje jedno: ke své profesi mají upřímný vztah a svou práci nevnímají jen jako zaměstnání. Je to pro ně odpovědné poslání v citlivé oblasti lidského života, kde se osobní osudy stávají součástí paměti města i celé společnosti.

Luční hřbitov v Ďáblicích. Foto Petr Zewlakk Vrabec

Krematorium Motol. Foto archiv HPS

Výjimečnost HPS spočívá v těsné provázanosti všech služeb, které organizace poskytuje – od péče o zesnulé a pozůstalé až po správu a kultivaci hřbitovů, obřadních síní a krematorií.

Na hřbitovech, které HPS spravuje, se nachází i mnoho opuštěných hrobů bez majitelů. Aby tyto upomínky na život významných osobností či umělců byly zachovány, vznikl program Adopce významných hrobů. Díky němu se těmto hrobům vrací péče i důstojnost, které si zaslouží. Program navíc smysluplným způsobem propojuje současnou českou společnost s vlastní minulostí a pomáhá zachovat osobní rozměr historické paměti.

Chcete nás poznat blíže? Sledujte nás na hrbitovy.cz nebo facebookovém a instagramovém profilu organizace.

@prazskehrbitovy
@hrbitovypraha

Adopce významných hrobů

PRAHA PRAGUE PRAGA PRAG

Projekt Adopce významných hrobů je pod záštitou Ministerstva kultury České republiky.

MINISTERSTVO KULTURY

darujme.cz

hrbitovy-adopce.cz

Hřbitovy
a pohřební služby
hl. m. Prahy

Pražské hřbitovy, na kterých můžete adoptovat hrob

V současné době je v projektu Adopce významných hrobů zařazeno téměř 600 objektů na 17 pražských hřbitovech.

Projekt se průběžně rozšiřuje o další hřbitovy, které jsou ve správě příspěvkové organizace Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy.

Smuteční obřadní síň evokující kubistické tvarosloví Ďáblického hřbitova byla postavena v roce 2005 podle návrhu Marie Švábové.

Ďáblický hřbitov

Autory plastiky anděla s názvem Pax Vobis na hrobě architekta Aloise Turka (1810—1893) na Olšanských hřbitovech jsou František Hošek a Josef Václav Myslbek.

Šárecký hřbitov

Bubenečský hřbitov

Vokovický hřbitov

Břevnovský hřbitov

Olšanské hřbitovy

Strašnický hřbitov

Vinohradský hřbitov

Košířský hřbitov

Malostranský hřbitov

Vršovický hřbitov

Vyšehradský hřbitov

Malvazinecký hřbitov

Záběhlický hřbitov

Podolský hřbitov

Nuselský hřbitov

Hlubočepský hřbitov

Kaple svatého Václava na Vinohradském hřbitově byla postavena v roce 1897 podle projektu architekta Antonína Turka.

Nejnavštěvovanějším místem Malostranského hřbitova je hrob „svaté holčičky“ z dílny Josefa Maxe (1804—1855) opředený mnoha legendami.

Podél východní zdi Malvazineckého hřbitova je umístěna řada honosných novorenesančních hrobek, které hřbitovu dodávají jeho nezaměnitelný charakter.

Sochařskou výzdobu hrobky Slavín na Vyšehradském hřbitově, včetně dominantní sochy okřídleného Génia vlasti, vytvořil Josef Mauder (1854—1920).